

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 569. Quibus donatio fieri possit vel non possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

pus aliisque Prælatus, etiam regularis, donationes remuneratorias, etiam magnas facere in compensationem meritorum collatorum in ecclesiam vel ipsum Prælatum & alia ejus membra, modo sint commensurate meritis (aliis enim, in quantum donatio illa excedit notabiliter, erit illicita & invalida, ut Reiffenst. n. 41. citato claro) cum fiant ex obligatione gratitudinis, & similia antidotalia, ut dicitur. L. 25. §. *consuluit. ff. de petu. hered.* sint veluti genus quoddam permutationis. & ita tenent Abb. in c. 3. h. t. n. 5. & in c. 5. eod. n. 6. Barbof. *ibid.* n. 2. Menoch. *consil.* 191. n. 32. Molin. *tr.* 2. d. 276. n. 2. & d. 292. n. Laym. L. 3. tr. 4. c. 12. n. 9. Pirh. *num.* 10. ubi etiam citato pro hoc Suar. l. c. *num.* 14. quod possint quoque gratis donare, ut præviant & excitent ad beneficiendum; habito tamen semper respectu, tum ad ædificationem proximorum; tum ad utilitatem ecclesie vel monasterii, Atque ita etiam ob remunerationem magnorum beneficiorum præditorum ecclesie, vel hujus intuitu Prælato, posse illos etiam res aliquas immobiles ecclesie, præmissis tamen tractatualiisque juris solemnitatibus, donare aut in feudum concedere, ex c. 5. h. t. defumunt Abb. *ibid.* n. 6. Laym. *ib.* 112. Pirh. n. 11. & 12.

Quæst. 567. Quid circa donationes faciendas possint religiosi privati seu non Prælati.

R Esp. primò: Religiosi privati extra monasterium degentes, & beneficium aliquod ejusdemque administrationem liberam de licentia prælati habentes possunt, non fecus ac alii beneficiati sæculares de beneficii redditibus eleemosynas aliasque donationes honestas facere inter vivos, etiam absque speciali consensu superioris ordinis. Molin. *tr.* 2. d. 276. n. 5. Laym. L. 3. tr. 4. c. 12. n. 9. Pirh. h. t. *num.* 16. Reiffenst. n. 47. Degentes tamen extra monasterium, V. g. in prædio aliquo monasterii, habentes administrationem bonorum monasterii sibi commissam tanquam procuratores & æconomi; aut etiam beneficium aliquod monasterio incorporatum, cujus redditus eidem consignare debent, facere quidem possunt eleemosynas aliasque donationes, secundum limites & conditionem administrationis; sed non nisi dependenter à facultate & ordinatione superioris mediati aut immediati sibi concessa expressè aut rationabiliter præsumpta, & quantum ordinis statuta aut consuetudo permittunt. D. Thom. 2. 2. q. 32. a. 8. Rodriq. *Tom.* 2. qq. *regular.* q. 57. a. 2. Sanch. L. 7. *mor.* c. 19. n. 92. Molin. Pirh. *LL. cit.* Reiffenst. h. t. n. 48.

2. Resp. secundò: Religiosi degentes intra monasteria sub obedientia superioris, nullamque administrationem bonorum ibidem habentes (fecus est de iis, qui ibidem sunt procuratores & æconomi; de iis enim idem dicendum, quod immediatè ante dictum de degentibus extra, ut videre est apud Pirh. l. c. citantem Sanch. ubi ante) nullas omnino donationes, etsi aliàs justas, facere possunt absque expressè vel tacita superioris licentia; ita, ut toties peccent contra paupertatem, quoties sine ea donant, etiam pauperibus. c. cum ad monasterium. de *statu Monach.* & c. 11. *caus.* 12. q. 1. Molin. l. c. n. ult. Sanch. l. c. n. 95. Laym. Pirh. *LL. cit.*

Quæst. 568. Quinam præterea donare prohibeantur.

R Esp. Tales sunt ferè sequentes de Jure civili;

obsides. L. 31. ff. de *jur. fisco.* Rei criminis læsæ Majestatis per L. 5. §. 4. c. ad *Leg. Jul. Majest.* Hæretici convicti. L. 19. & 17. c. de *heret. & Manich.* Apostata. L. 4. c. de *aposta.* Banniti Arg. L. 17. §. 2. ff. de *panis.* nimirum tales declarati per sententiam. Muller. *ad ff. h. t. th.* 8. *lit. y. in fine.* In specie etiam usurarius manifestus causâ mortis donare nequit, non tantum majorem partem bonorum, sed & minorem; imò & qualibet donatio causâ mortis ei interdicitur. Uti tanquam probabilius tradit. Castrop. l. c. p. 19. n. 2. cum Gl. in c. *quanguam de usur.* in 6. Bald. L. 1. *conf.* 294. Lapo. *alleg.* 125. Franc. *ad rubr. de testam.* L. 6. n. 34. Fachin. L. 5. *controv.* c. 62. Molin. *tr.* 2. d. 137. *post. med.* & d. 288. *in fin.* & aliis. Ex ea ratione, quod *cit. c. quanguam* expressè prohibitum usurariis manifestis, ne absque præmissa satisfactione usurarum possint mandare in ultima voluntate; donare autem causâ mortis censeatur ultima voluntas. Ad hæc talis usurarius nequeat legata relinquere; cum nequeat testamentum conficere. L. 2. ff. de *legat.* donatio autem causâ mortis aliquid legatum censeatur. L. *illud.* ff. de *donat. caus. mort.* Contrarium tamen tenentibus. Castrens. L. 1. *conf.* 168. Imol. in L. *tamis* ff. de *donat. caus. mort.* Covar. *rubr. de testam.* 3. p. n. 13. & aliis.

Quæst. 569. Quibus donatio fieri possit, vel non possit.

R Esp. Omnibus illis fieri potest donatio, qui consentire possunt & lege non prohibentur, Quod itaque attinet primùm; cum ad donationis perfectionem requiratur voluntas & consensus seu acceptatio donatarii; quia hunc præstare non possunt furiosi mente capti & similes, iis donatio fieri non potest per L. 40. ff. de *reg. jur.* Lauterb. h. t. §. 23. Donationem verò infanti fieri posse & factam subliterè contra strictam rationem juris, & jusque possessionem ei acquiri, si, quod donatur, sit inter res, ad quas infans affectionem habere potest, ait idem, citans pro hoc. L. 26. c. h. t. Bachov. *ad Treutler.* vol. 2. d. 21. *th.* 3. *lit. a.* Si autem, quod donatur, non sit tale, donationem non perfici per infantem sed ejus nomine per patrem illum, tutorem vel servum acceptantem; eò quòd, si hæ personæ infanti hereditatem acquirere possunt, multò magis ei acquirere possunt donationes. Sed quid vetat pari ratione acquiri mente capto donationem per acceptationem factam ab ejus tutore vel curatore?

2. Quod attinet ad alterum, lege prohibente, certis personis fieri nequit donatio à certis personis. Sic ea fieri non potest à militibus armata militiæ (hoc est, qui sunt in expeditione belli, vel etiam ut Gutt. de *juram.* p. 1. c. 6. n. 10. qui parati sunt ad pugnam, quoties à Rege evocantur) fornicariis seu concubinis eorum per L. 2. c. de *donat. inter vir & mulier.* Addita etiam ratione: ne earum adulationibus & blanditiis spoliarentur, & depauperentur, aut etiam usu earum, qui per tales donationes conciliantur, fiant ad pugnandum invalidi, ut Castrop. l. c. p. 20. §. 2. n. 1. quamvis autem donata transeant ad dominium concubinae, eaque illa ante sententiam restituere non teneatur, ut contra Medin. c. de *rest.* q. 20. ad 6. *Argum.* verius tenent, Molin. d. 275. Less. L. 2. c. 14. du. 8. n. § 1. Castrop. l. c. *num.* 2. eò quòd leges prohibentes tales donationes eas non irritent. Repetere tamen ea donata (non tantum absolutè, ut vult Molin. Sed etiam sub onere turpis actûs cum ea habendi, ut

Castrop.

Castrop. l. c. n. 3. cæterique AA. non tamen data ob exhibitâ sibi à concubina honesta obsequia, ut censent Molin. l. c. Gutt. l. c. n. 11 Castrop. l. c. n. 3.) permissum militibus. Ita tamen, ut repetita adjudicentur, non militi; cum is turpitudinem in tali alienatione admiserit; sed fisco, ut docet Castrop. l. c. n. 4. Gutt. l. c. n. 4. Rubros Palacios & alii contra Molin. l. c. & Gama, censentes adjudicanda militibus. Idem, quod dictum est de militibus, extenditur ad concubinas Clericorum. L. 19. c. de Episc. & Cler. Muller. ad ff. h. t. th. 8. lit. y. Reiffent. h. t. n. 28. citans Decis. Rota. q. 6. n. 6. coram Seraphin. extenditur quoque illud privilegium donata concubinis repetendi ad Clericos, contra Molin. l. c. censens Vasq. opusc. de rest. c. 7. du. 3. Gutt. l. c. n. 5. Castrop. n. 6. citans plures alios. Sic conjugi à conjugè inter vivos nulliter donatur. L. 3. §. 10. ff. & l. 25. c. de donat. inter vir. & uxor. de quo infra. Item à patre filio non emancipato juxta dicta. Sic in specie, quia præsidibus, Judicibus, consiliariis & similibus prohibitum est intuitu officii donationes recipere per Lunic. c. de contract. Judic. Lauterb. h. t. §. 28. eò quod, ut ait, posito etiam, quod hoc permissum à principe, vix eveniet, ut semper ex integritate & justitia procedant; prohibitum quoque erit illis eo intuitu facere donationes. Et quidem, si ultra stipendia justa, sive à partibus, sive à Principe eis constituta quid amplius per modum pretii accipiant ob administrationem, receptio est nulla, adeoque & donatio, tenenturque donantibus reddere, ut cum communi Medin. de rest. q. 2. a. 1. §. contingit. Covar. regul. peccatum. p. 2. §. 3. n. 1. & 2. Nav. in man. c. 17. n. 13. Mol. tr. 2. d. 82. per tot. Vasq. l. c. n. 7. du. 6. apud Castrop. tr. 32. d. 2. p. 21. §. 1. n. 2. iis inherentem. Qui etiam n. 4. in casu, dum justitia dubia est, & Judex sententiam ferre potest in favorem unius partis sibi magis placitæ, recipere aliquid, ut in favorem unius partis determinatæ se inflectat, censet esse iniquum, non tantum de jure positivo, sed & de jure naturæ, quod posterius negat Less. l. 2. de just. c. 14. du. 6. n. 64. Rationem dat Castrop. quod præterquam hic casus sit ferè impossibilis, Judex sequendo hanc potius partem quam aliam, administret & exercent justitiam, pro qua administranda, quia jam habet taxatum stipendium, ut supponitur, quidquid insuper ratione hujus administrationis ei datur, absque titulo, adeoque injustè recipit. Quinimò quamvis probabilis videatur sententia Menochii. l. 2. de arb. cent. 6. cas. 317. n. 8. quæ cum aliâ se relatis censet, prohibitum non esse Judicibus etiam extra hunc casum æqualis justitiæ actu causam judicaturis recipere esculenta & poculenta intra paucos dies absumenda, dum apta non sunt movere animum Judicis; attamen Castrop. l. c. n. 14. consulendum esse ait, ut Judices alique memorati ministri Justitiæ ab omni penitus munere etiam minimo recipiendo abstineant. Nihilominus secundum Jus Canonicum c. statutum de rescript. in 6. indubitatum est, Judicibus delegatis Sedis Apostolicæ hæc esculenta & poculenta permitti. Et si extra suum domicilium egrediantur ad causas judicandas, posse illos à partibus exigere, quidquid in cibo & potu & equitatu pro se & suis moderatè absumunt. Et si ad suum munus peragendum indigent Assessore seu viri docti consilio, moderatums stipendium designare, pro ut hæc habentur cit. c. statutum, ubi etiam, quòd si ultra receperint, inhabiles reddantur, ideoque obligati sint dantibus restituere, eorum remissione non obstante; qui

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

tamen, si facta restitutione reddiderint, si absit dolus, & delegatio finita fuerit, posse Judices sic sibi data retinere, cum Gl. ibid. Molin. tr. 2. d. 84. circa finem, ait Castrop. l. c. n. 8. qui tamen n. 9. cum Gl. in cit. c. statutum. §. insuper. Abb. in c. cum vi. de vita & honest. Cler. Sylv. V. Index. 1. q. 8. & 9. Molin. l. c. §. utrum verò. habet, quòd Judices delegati ab inferiore, prædictas expensas & sumptus à partibus recipere non debeant; eò quòd ordinarius ipse subditorum causas nullo stipendio à partibus exacto judicare debeat, eandem obligationem habeat, dum medio delegato id facit. Ita etiam, ut, si assessor egeat, ipse illi ministrare debeat stipendium, ut iidem AA. De cætero, exceptis Sedis Apostolicæ delegatis, Judices aliosque Justitiæ ministros, quibus dona concessa animo alliciendi eos, ut intra limites justitiæ dantibus, quantum fieri potest, faveant, ante sententiam declaratoriam criminis in conscientia valida est donatio translato illorum in eos dominio, non teneantur restituere; eò quòd irritatio actus & translatio irrevocabilis domini inducenda non sit nisi Legibus manifestè expressum, nulla autem lex deluper reperitur, tanquam probabilis tenet Castrop. l. c. §. 2. n. 2. cum citatis ab eo Molin. tr. 2. d. 88. post med. Vasq. opusc. de rest. c. 7. du. 6. n. 61. Rebell. de obl. just. p. 2. l. 18. q. ult. n. 3. Neque his obstante juramento Judicum de nullo recipiendo ultra stipendium; eò quòd per juramentum tale non inhabilitentur ad dominium donati acquirendum, etsi recipiendo peccent contra juramentum. Quin & præstito juramento de non retinendo donatum, non obligantur ad restitutionem ex justitia, aut defectu domini, sed solum ex virtute Religionis. Molin. l. c. §. illud admonuerim. Castrop. l. c. n. 3. Verùm de his copiosius in antecedentibus.

Quæst. 570. Quænam donari possint aut non possint.

R Esp. primò: donari possunt res omnes existentes in commercio humano, sive corporales, sive incorporeæ. Lauterb. h. t. §. 29. Stru. in ff. h. t. th. 9. Muller. ibidem lit. a. Vide L. 2. 3. 11. 18. c. h. t. quales quia non sunt res sacræ, sanctæ, religiosæ, has jure gentium à donatione eximi, dicit Muller. l. c. eò quòd, quæ juris divini sunt, in bonis privatorum esse non possunt. Possè nihilominus calices consecratos aliæque vasa sacra, item reliquias sacras donari alicui ecclesiæ vel loco pio, servatis servandis in tali donatione, constat. Sic quoque beneficia ecclesiastica ipsæque ecclesiæ, etiam antequam vacent, pleno jure, seu tam quò ad spiritualia quam temporalia alicui loco pio seu religioso donari possunt in proprietatem, nimirum per unionem seu incorporationem factam monasterio aut prælaturæ seu dignitati, pro ut habetur c. in consultationibus. & c. inter dilectos. h. t. Vide Pith. h. t. à n. 17. Secundò donari possunt, non tantum res propriæ, nimirum tempore donationis, sed & alienæ, non secus, ac vendi possunt. Lauterb. Stru. Muller. l. cit. ita, ut iidem, ut, licet non statim rei alienæ dominium per traditionem illius transferatur in accipientem, transferatur tamen conditio usucapiendi & titulus pro donato. Lauterb. l. c. & donator, aliena re donata evicta, regulariter evictionem præstare debeat, nec ad æstimationem recurri possit. L. 18. §. fin. l. 3. & 2. ff. h. t. l. 2. c. de evict. Lauterb.

Ecc

Mul-